

Arbeidsliv

Hvordan få honorar raskest mulig, når praksiseier ikke betaler:

Direkte tvangsinndrivelse av uimotsagte pengekrav

Tannlegebransjen kjennetegnes av en høy andel oppdragstakere. Oppdragstakere er selvstendig næringsdrivende, jobber for klinikker eid av andre, og får betalt for utført arbeid i form av honorar.

 **TONE GALAASEN, ADVOKAT I NTF**

Det vanlige er at oppdragstaker sender månedlige fakturaer til praksiseier. Forsinket eller manglende betaling av honorar kan være en utfordring underveis i et samarbeid, men kanskje særlig når samarbeidsavtaler avsluttes. Direkte utleggsbegjæring for utestående fakturakrav, kan være et alternativ til inkasso og forliksklage.

Både oppdragstakere og arbeidstakere er avhengige av løpende inntekter, både til livsopphold og for å dekke sine egne økonomiske forpliktelser. Oppdragstakere har likevel ikke samme rettigheter og vern ved utestående krav på honorar, som ansatte arbeidstakere har for krav på lønn og feriepenger.

Vi har tidligere skrevet om inkasso og behandling av saker i forliksrådet¹. Direkte tvangsinndrivelse av uimotsagte krav er et mindre kjent, men vel så effektivt, alternativ.

Dette gjøres ved å sende utleggsbegjæring til namsmannen, og da slik at eventuelle innsigelser mot kravet behandles av forliksrådet.

Praksiseier må få skriftlig varsel, før det sendes begjæring om utlegg. Slikt varsel kan tidligst sendes på fakturaens forfallsdag. Varselet må gjøre oppmerksom på at oppdragstaker vil kreve tvangsfullbyrdelse, dersom det skyldige beløpet (fakturaen) ikke blir betalt innen to uker.

Oppdragstaker må vente til det er gått to uker etter at det er sendt skriftlig varsel, før det kan sendes begjæring om utlegg. Praksiseier kan i mellomtiden naturligvis betale oppdragstakers utestående honorar, og avverge en videre rettslig prosess.

Fremgangsmåte og maler for skriftlig varsel og begjæring om utlegg og forliksklage (kombinert)², finnes her: <https://www.politiet.no/tjenester/namsmann-og-forliksrad/utleggsforretning/begjare-utleggsforretning/faktura-eller-skriftlig-melding/#process-step-content-eC0mIEqRYka8wtA-2Aruuw>

Tidligere var den praktiske hovedregelen at kravet først måtte behandles i forliksrådet. En dom fra forliksrådet var deretter tvangsgrunnlag for en utleggsbegjæring til namsmannen.

Endringen var blant annet begrunnet med at en direkte utleggsbegjæring forenkler prosessen, og gir et raskere og rimeligere resultat. Et av formålene var å holde kostnadene nede, for begge parter³. Det følger av forarbeidene at:

«Dersom forslaget om direkte tvangsinndrivelse av uimotsagte krav gjennomføres, kan fordringshaveren i stedet begjære utlegg med en gang. Bare dersom skyldneren reiser innsigelser mot kravet, blir det aktuelt å behandle saken i forliksrådet»

Sviktende likviditet eller manglende økonomistyring hos praksiseier, gir ikke grunnlag for å bestride kravet. Det påpekes imidlertid i forarbeidene at:

«Også ved direkte tvangsinndrivelse må det legges til rette for kontakt mellom partene slik at mulighetene for nedbetalingsordninger og minnelige løsninger av tvister blir utprøvd ... I en del tilfeller er det mangelen på kontakt som gjør det nødvendig for fordringshaveren å ta rettslige inndrivingsskritt».

I oppdragstakermodellen er det praksiseier som sender faktura til pasient, og får oppgjør for oppdragstakers pasientbehandling til sin konto. Direkte tvangsinndrivelse kan i ytterste konsekvens være et alternativ også for utestående pasientfordringer.

REFERANSER

1. Se artikler i Tidende nr. 10/2024 «Forliksrådet – meklingsinstitusjon og domstol» og «Honorar til oppdragstakere som har sluttet på klinikken». Se Tidende nr. 3/2007 «Inkasso».
2. Varsel, jf. tvangsfullbyrdsloven § 4-18. Utleggsbegjæring, jf. tvangsfullbyrdsloven § 7-2 f og tvisteloven § 6-3(4)
3. Ot.prp. nr. 43 (2003-2004). Endringene trådte i kraft i 2006.